

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

Box 7669

103 94 Stockholm

REMISSVAR "FÖRUT: SKÄRGÅRDEN"

Vision 2020 – Framtidsstrategi för Skärgårdsstiftelsen

SIKO har följande synpunkter på innehållet i "FÖRUT: SKÄRGÅRDEN":

Det finns mycket positivt att säga om VISION 2020 och många har varit delaktiga i processen med att ta fram underlaget. SIKO:s medlemsföreningar har bidragit genom att delta i såväl intervjuomgångar som dialogmöten och workshops.

Skärgårdsstiftelsens förslag till prioriterade insatsområden i Vision 2020:

- Bredda skärgården som besöksmål
- Fördjupa kunskaperna
- Utveckla besöksmålen... bidra till ökad sysselsättning för skärgårdens bofasta
- Bevara skärgårdens landskap och miljö

SIKO:s kommentarer och förslag baseras på

1. Utdrag ur Skärgårdsstiftelsens stadgar

att med donerade och förvärvade fastigheter som grund verka för att bevara Stockholms skärgårds egenart, naturvärden och landskapsbild och samtidigt främja utvecklingen av friluftsliv, kultur, rekreation och turism med beaktande av den bofasta befolkningens intressen.

2. Det faktum att skärgården är den bofasta befolkningens hembygd.

Utveckling av Skärgårdsstiftelsens mark och verksamheter samt ett stadigt ökande antal en- och flerdagsbesökare påverkar vår hembygd på flera sätt. Därför ska utvecklingsarbete alltid ske i öppen dialog och samråd med bofasta

SIKO:s kommentarer och förslag

SIKO ser positivt på stiftelsens ambition att genom Vision 2020 skapa mål och riktlinjer för sitt långsiktiga arbete med att återställa, bevara och förvalta kulturhistoriskt viktiga miljöer samt utveckla och anpassa skärgårdsmiljöer till modern besöksnäring/turism.

De fyra prioriterade insatsområdena ovan bör kompletteras med: *bevara och utveckla skärgårdens livsform, kulturmiljö och samhällsorganisation.*

Stiftelsen är med sitt stora och utspridda markinnehav en av de tongivande aktörerna i Stockholms skärgård. Som sådan har stiftelsen ett extra stort ansvar för hur projekt- och utvecklingsarbete på egna öar och ögrupper påverkar livsvillkor och förutsättningar för bofast befolkning även på andra öar och längs skärgårdens kustland.

SIKO anser att det i Vision 2020 bör finnas tydligare riktlinjer för arbetet med att nå de mål visionen innehåller, samt att man kraftfullt poängterar att utveckling/förändring som kan påverka den bofasta befolkningens livsmiljö, alltid ska ske i samråd och samverkan med fastboende, lokala intresseorganisationer, företagare, berörda markägare, transportörer etc.

Såväl skärgårdens traditionella jordbruksnäring som modern turistverksamhet består som regel av småskaliga rörelser som är svåra att få ekonomiskt lönsamma, men de bidrar till att kulturlandskapet bibehålls respektive skapar möjlighet till nya typer av arbete för bofasta.

På ett flertal öar bedriver skärgårdsbor verksamhet inom branscher som inte har något eller litet samband med turism/besöksnäring och dess utveckling. Här finns till exempel entreprenadfirmor inom bygg- och anläggning, snickerier, plastfabriker, svävar- och båtbyggerier som ger försörjning året runt.

Dessa verksamheter måste ges möjlighet att utvecklas.

I visionen bör tydligt framgå hur Stiftelsen avser att samverka med den här typen av verksamheter för att stödja utvecklingen av en året-runt-levande skärgård.

SIKO föreslår ett *prioriteringssystem*, i vilket man tydligt kan jämföra aktuella frågors sammanlagda värde definierat utifrån olika kriterier (läge, storlek, samhällsbehov, miljöpåverkan, transportbehov, energianvändning etc) och därigenom få fram bra beslutsunderlag vid t ex målkonflikter mellan bevarande och utveckling.

SIKO saknar diskussion om övriga samhällsintressenters planering för skärgården. Exempelvis bortser visionen helt från begreppet kärnöar – trots att detta är ett centralt begrepp i landstingets delregionala utvecklingsplan samt i det blivande skärgårdspolitiska programmet. Hur kommer kärnöarna att hanteras i visionen?

Vision 2020 har tydligt fokus på turism. Det är givet att det krävs kommersiella satsningar för utveckling av turism/besöksnäring. SIKO anser att Skärgårdsstiftelsen, m h t stadgarna (*se citat ovan*), bör lägga framtida fokus på att göra delar av skärgården mer tillgängliga för dem som annars inte har råd eller möjlighet att uppleva unika skärgårdsmiljöer, snarare än på anläggningar med inslag av lyxturism, t ex högklassiga krogar.

Enligt underlag från skärgårdarnas riksförbund är det få platser i Stockholms skärgård där turistinriktad verksamhet ger huvudsaklig försörjning, däremot är sådan verksamhet vanlig som bisyssla. Turistsäsongen är kort och påverkar i dag inte fastboendes försörjningsmöjligheter i någon större utsträckning, eftersom intäkterna är osäkra och väderberoende. För att turism/besöksnäringen ska kunna utvecklas krävs att det finns engagerade människor på öar och vid replipunkter året runt.

Antalet säsongsanställda hos Skärgårdsstiftelsen är stort. Antalet som genom heltidsanställning kan försörja sig året runt kommer förhoppningsvis på sikt att öka. I dag utgör dessa några få procent av skärgårdens yrkesverksamma befolkning.

Det är positivt att Stiftelsen skapar nya arbetstillfällen. Men med detta följer också stort ansvar. Inte bara för den egna verksamheten. För med fler anställda eller inhyrda under säsong eller på heltid ökar också kraven på delaktighet i utvecklingen av livskraftiga skärgårdssamhällen. För året-runt-boende t ex krävs fungerande samhällsservice och goda kommunikationer året runt samt boende till rimliga kostnader.

SIKO efterlyser Skärgårdsstiftelsens bild av hur skärgårdssamhällena fungerar på året-runt-basis i dag. Och hur man vill att de ska se ut och fungera i framtiden. På vilket sätt kommer Stiftelsen att delta i den utvecklingen?

SIKO föreslår att stiftelsen i sin vision tydliggör samverkan med lokala intressenter till gagn för utvecklingen av skärgårdssamhällen som fungerar året runt.

Att arbeta för möjligheten att tillhandahålla delar av stiftelsens mark för bostäder och företagande kan vara en del i stiftelsens framtida ansvar för och bidrag till en levande året-runt-skärgård.

SIKO ser fram emot en slutgiltig version av Vision 2020 som i många stycken präglas av utveckling genom samordning och samverkan med andra skärgårdens aktörer och bofasta.

Ornö 2009 02 26

Per Frideen
Ordf SIKO

SIKO (Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation) är ett politiskt och fackligt obundet samarbetsorgan för intresse- och skärgårdsföreningar inom Stockholms läns kust- och skärgårdsområde från Arholma i norr till Landsort i söder.

SIKO skall i gemensamma frågor företräda den bofasta befolkningen inför myndigheter och politiska samhällsorgan, därvid slå vakt om de bofastas intressen i fråga om markanvändning, näringsliv, kulturliv och samhällsfunktioner.

SIKO känner väl till förhållandena i skärgården. Att använda SIKO som remissinstans är därför självklart för såväl politiska organ i de sex skärgårdskommunerna som för länsstyrelsen, landstinget och riksdagen.